

Concerncontrol

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Aan de leden van de Raad

Datum 13 oktober 2009
Ons kenmerk CS 2009/
Contactpersoon M.H.W. Bonsel
Doorkiesnummer 023-5113054
E-mail mhwbonsel@haarlem.nl
Onderwerp septembercirculaire 2009

Geachte dames en heren,

Met deze brief informeren wij u over de financiële gevolgen van de september-circulaire 2009.

De septembercirculaire biedt ten opzichte van de meicirculaire geen nieuw inzicht in de ontwikkeling van de rijksuitgaven voor de komende jaren. Wel is er sprake van toevoeging aan de algemene uitkering van gelden i.v.m. decentralisatie uitkeringen, terwijl voorts in de circulaire de meerjarige inflatieraming is aangepast.

In het aanvullend akkoord tussen rijk en VNG van april dit jaar zijn bindende afspraken gemaakt over het accres voor de jaren 2009 – 2011, waarbij achteraf geen correcties meer plaatsvinden. Dat geeft voor die jaren houvast. Voor de jaren na 2011 blijft onzekerheid troef. De invulling van de bezuinigingen op de rijksbegroting tot een bedrag van ca. € 35 miljard en de mate waarin deze doorwerken in de algemene uitkering zweeft dus nog boven de markt. Dat de bezuinigingen ook de gemeenten zullen raken is onvermijdelijk, maar omvang en fasering over de jaren ontbreken. Pas in 2010 komt hierover meer duidelijkheid.

Bij de presentatie op 24 september jl. van de begroting 2010 heeft wethouder Van Velzen aangegeven dat de gevolgen van de rijkbezuinigingen voor Haarlem in de tientallen miljoenen kunnen lopen. Omdat Haarlem er voor kiest om niet af te wachten tot er meer bekend wordt over de rijksmaatregelen, gaan het college en de organisatie inventariseren waar zich mogelijkheden tot bezuinigen voordoen. De resultaten daarvan zullen beschikbaar zijn ten tijde van het aantreden van een nieuw bestuur.

De septembercirculaire bevat nadere informatie over een aantal taakmutaties. In toenemende mate worden decentralisatie- en integratie uitkeringen aan de algemene

uitkering toegevoegd. Dat heeft o.a. te maken met de wens van het rijk om het aantal specifieke uitkeringen terug te dringen. De recente toevoegingen hebben veelal betrekking op een – al dan niet gedeeltelijke – voortzetting van gelden die voorheen via het Grote Stedenbeleid werden toegekend.

Op pag. 234 van de programmabegroting wordt nader ingegaan op de wijze waarop wordt omgegaan met taakmutaties. Daarbij geldt dat het geen automatisme is dat de gelden voor de onderscheiden taken beschikbaar worden gesteld. Dat gebeurt alleen als daarvoor een financieel onderbouwd verzoek, in de vorm van een B&W-nota, wordt ingediend.

Daarnaast is in de septembercircularis sprake van een bijstelling van de verwachte inflatie voor de komende jaren (0.75% per jaar i.p.v. 0.5%) hetgeen gevolgen heeft voor de berekening van de omvang van de algemene uitkering.

De uitkomst van de septembercircularis is samengevat in de navolgende tabel.

	Omschrijving	Bedragen x € 1.000				
		2010	2011	2012	2013	2014
	Toelichting mutatie in algemene uitkering					
a	Mutaties in kader van septembercircularis					
a1	- middelen in het kader van decentralisatievergoedingen (deze inkomsten blijven geoormerkt voor het doen van uitgaven tot nadere besluitvorming door het college)	5.331- v	6.211- v	2.518- v	2.518- v	2.518- v
a2	- middelen zonder specifieke bestemming	429 n	947 n	1.232 n	1.684 n	2.182 n
b	Per saldo mutatie in septembercircularis	4.902- v	5.264- v	1.286- v	834- v	336- v
c	Algemene uitkering volgens meicircularis 2009 (opgenomen in de begroting 2010)	180.146- v	178.558- v	177.323- v	176.330- v	175.211- v
	Totaal algemene uitkering na septembercircularis 2009	185.048- v	183.822- v	178.609- v	177.164- v	175.547- v
	Effecten voor de begroting 2010-2014					
	Uitkomst begroting 2010-2014 (volgens gedrukt boekwerk: zie pagina 36)	468- v	50- v	2.697 n	231- v	323- v
	Mutaties					
	Mutatie algemene uitkering n.a.v. septembercircularis (zie b hierboven)	4.902- v	5.264- v	1.286- v	834- v	336- v
	Opnemen uitgavenraming (stelpost) voor decentralisatie-uitkeringen (zie a1)	5.331 n	6.211 n	2.518 n	2.518 n	2.518 n
	Voordelig uitkomst (is toevoeging aan de algemene reserve)	-39 v	0 v	0 v	0 v	0 v
	Nadelige uitkomst (is onttrekking aan de algemene reserve c.q. taakstelling ombuigingen)	0 v	897 v	3.929 n	1.453 n	1.859 v

	Omschrijving	Bedragen x € 1.000				
		2010	2011	2012	2013	2014
d1	Decentralisatie uitkeringen structureel					
	versterking peuterspeelzaalwerk	220 n	220 n	220 n	220 n	220 n
	jeugd	314 n	314 n	314 n	314 n	314 n
	bodemsanering	956 n	956 n	956 n	956 n	956 n
	WMO (incl. vergoeding taakpakket Awbz)	301 n	668 n	668 n	668 n	668 n
	versterking toezicht en handhaving gastouderopvang	94 n	94 n	94 n	94 n	94 n
	toezicht en handhaving kwaliteit peuterspeelzalen	19 n	19 n	19 n	19 n	19 n
	maatschappelijke stage (tranche 2011)		107 n	107 n	107 n	107 n
	electronisch kinddossier	90 n	140 n	140 n	140 n	140 n
	subtotaal	1.994 n	2.518 n	2.518 n	2.518 n	2.518 n
d2	decentralisatie uitkeringen incidenteel en op aanvraag					
	spoordoorsnijding	1.666 n	2.546 n			
	veiligheid en leefbaarheid	1.671 n	1.147 n			
	Totaal (d1 + d2)	5.331 n	6.211 n	2.518 n	2.518 n	2.518 n
	Verlaging van algemene uitkering door negatieve mutaties					
	uitname i.v.m. modernisering GBA en ORRO *1)	170- v	230- v	234- v		
	overige mutaties *1)	273- v	273- v	273- v	273- v	273- v
	totaal	443- n	503- n	507- n	273- n	273- n
	*1) Spiegelbeeldig aan positieve taakstellingen zal hier moeten worden onderzocht of een verlaging op het budget mogelijk is. De verlaging is echter nog niet ingeboekt					

Toelichting

Mutaties in het kader van de septembercirculaire

Uit de septembercirculaire blijkt dat Haarlem voor 2010 en volgende jaren meer ontvangt uit de algemene uitkering dan de bedragen die in de gedrukte begroting 2010 zijn verwerkt. Zo valt bv. de raming voor 2010 € 4,9 mln hoger uit (zie ook regel b uit de tabel). Dat betekent echter niet dat Haarlem financieel beter af is. Voor 2010 en volgende jaren is namelijk sprake van toevoegingen aan de algemene uitkering in de vorm van decentralisatie uitkeringen. Deze gelden zijn in feite bestemd voor de bekostiging van taakuitbreidingen waarmee de gemeente te maken krijgt en die het gevolg zijn van zowel decentralisatie van rijkstaken als van de afbouw van het aantal specifieke rijksuitkeringen.

In lijn met eerder gemaakte afspraken gaan wij er in de berekening vooralsnog van uit dat de decentralisatie-uitkeringen worden ingezet voor de daarbij horende taken.

Of dat ook daadwerkelijk gebeurt hangt af daartoe ingediende en goedgekeurde bestedingsvoorstellen, zoals op pag. 2 van deze brief is aangegeven. Ten aanzien van de onttrekkingen aan de algemene uitkering wordt dezelfde systematiek toegepast. Omdat de praktijk uitwijst dat dit vaak op problemen stuit en om te voorkomen dat we ons op dat punt rijk rekenen, is de terugraming van de onttrekkingen vooralsnog op p.m. gezet.

Naast de per saldo toevoegingen i.v.m. decentralisatie-uitkeringen geeft de septembercirculaire ook aanleiding voor een negatieve bijstelling. Deze bijstelling, die is weergegeven bij regel 2a van de tabel, hangt samen met een verslechtering van de economische vooruitzichten en komt tot uitdrukking in een hogere inflatieverwachting in de septembercirculaire.

Bij de raming van de algemene uitkering gaat Haarlem uit van een behoedzaam scenario. Dat sluit aan bij de aanbevelingen die BZK in de mei- en de septembercirculaire heeft gedaan. E.e.a. komt er op neer dat wordt uitgegaan van een nominale groei voor de komende jaren van 0%. Daarbij wordt er geen compensatie voor stijgende lonen en prijzen ontvangen. Deze kosten zijn conform de besluitvorming bij de Kadernota 2009 ook niet geraamd voor de jaren 2011 en volgende.

Uiteindelijk leidt de septembercirculaire tot een verslechtering van het meerjarenbeeld (zie regel a2 in de tabel).

Wanneer deze uitkomsten worden gesaldeerd met de uitkomsten van de meerjarenbegroting uit de gedrukte begroting 2010 resulteert de reeks die is weergegeven onder aan pag. 2. Daarbij is er voor 2010 nog sprake van een klein voordeel. Dit slaat om in een nadeel voor 2011 en volgende jaren.

Decentralisatie uitkeringen

Bij de decentralisatie uitkeringen is een onderscheid gemaakt tussen de structurele uitkeringen en de incidentele uitkeringen die voor 2 of drie jaar worden toegekend. Om in aanmerking te komen voor de laatstgenoemde regelingen dient de gemeente vaak zelf een onderbouwde aanvraag in te dienen.

Decentralisatie uitkeringen structureel

Versterking peuterspeelzaalwerk (wetsvoorstel Ontwikkelkansen door Kwaliteit en Educatie)

Met ingang van 2010 worden gelden beschikbaar gesteld, die zijn bedoeld om voor jonge kinderen een veilige, stimulerende omgeving te creëren, waarbij medewerkers in staat zijn om een risico op een taalachterstand in het Nederlands te signaleren en dat effectief aan te pakken.

Jeugd

Met ingang van 2010 worden de middelen voor het preventieve jeugdbeleid gefaseerd aan de algemene uitkering toegevoegd. Deze uitkering is vooralsnog bedoeld voor de G31 gemeenten. De decentralisatie uitkering jeugd start met € 21,7 mln en vormt in feite een continuering van de BDU/SIV regeling voor de regeling tegengaan van Voortijdige Schoolverlaters die in 2009 afloopt.

Bodemsanering (wet bodembescherming)

De decentralisatie uitkering Bodem (voor Haarlem € 956.000) is het gevolg van bestuursafspraken in 2007 en 2008 en de ondertekening van het convenant Bodem-ontwikkelgebied een aanpak spoedlokaties in 2009.

WMO

Bij de WMO spelen twee ontwikkelingen die van belang zijn voor de omvang van het beschikbare budget. Enerzijds is sprake van een negatieve bijstelling van het bedrag dat Haarlem ontvangt uit het zgn. macrobudget, terwijl anderzijds gelden beschikbaar worden gesteld om de gevolgen van de pakketmaatregelen Awbz op te vangen.

Het Haarlemse aandeel in het WMO macro-budget daalt met € 350.000 in 2009 en volgende jaren. Dat hangt vooral samen met een actualisatie van de gegevens in de verdeelmaatstaven.

Ter compensatie van de verwachte meerkosten van de pakketmaatregel Awbz is eerder in het bestuursakkoord afgesproken dat een bedrag van € 127 mln beschikbaar is. Daarvan wordt een deel toegevoegd aan het macrobudget (€ 25 mln) terwijl van het resterende bedrag € 34 mln wordt verdeel over de zgn. nadeelgemeenten en de rest € 68 mln over alle gemeenten. Omdat Haarlem niet tot de nadeelgemeenten behoort is alleen de verdeling van de € 68 mln van toepassing. Dit levert een bedrag op van ruim € 7 ton in 2010, oplopend tot € 1,1 mln in 2011 en volgende jaren

Vergelijking van de in de begroting verwerkte raming en de uitkomst op grond van de septembercirculaire levert het navolgende beeld op.

WMO – gelden (in mln)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Meegenomen in de raming	15,3	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5
Uikomst september circ (incl. pakketmaatregel Awbz)	15,3	16,9	17,2	17,2	17,2	17,2
Verschil	0,0	0,4	0,7	0,7	0,7	0,7

Versterking toezicht en handhaving kwaliteit gastouderopvang

Per 1 januari 2010 wordt het stelsel van de gastouderopvang herzien. Dat heeft ook gevolgen voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van de gastouderopvang. Zo zal de GGD rechtstreeks toezicht gaan houden op individuele op individuele gastouders i.p.v. alleen op gastouderbureau's. Hiervoor zijn extra middelen aan het Gemeentefonds toegevoegd. Het aandeel van Haarlem hierin bedraagt € 94.000.

Toezicht en handhaving kwaliteit peuterspeelzalen

In het kader van de landelijke kwaliteitseisen peuterspeelzalen wordt de verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving bij de gemeenten en de GGD's gelegd. Hiervoor wordt structureel geld aan het gemeentefonds toegevoegd.

Maatschappelijke stage (tranche 2011)

Het betreft een toevoeging aan het gemeentefonds in 2011 van € 11 mln, ter aanvulling van reeds eerder beschikbaar gestelde middelen.

*Decentralisatie uitkeringen incidenteel en op aanvraag**Spoordoorsnijding*

Op basis van door gemeenten ingediende projecten, die een bijdrage dienen te leveren aan de stedelijke bereikbaarheid, is het beschikbare landelijke budget van € 141 mln verdeeld over de 37 aanvragen. Voor Haarlem resulteert dat in de bedragen die in de tabel zijn aangegeven.

Leefbaarheid en veiligheid

De veiligheids- en leefbaarheidsmiddelen (gevoed door de uitkeringen Van Montfrans en Leefbaarheid) worden in 2010 en 2011 verdeeld onder 40 gemeenten (waaronder de G31). De gelden zijn vooral bedoeld voor een reductie van sociale overlast en fysieke verloedering.

*Verlaging van de algemene uitkering door negatieve mutaties**Uitname i.v.m. modernisering GBA en ORRO*

Voor de financiering van de ontwikkeling van de Moderne Gemeentelijk Basisregistratie Persoonsgegevens (mGBA) en de Online Raadpleegbare Reisdocumenten Administratie (ORRO) is overeengekomen dat een tijdelijke reeks gelden uit het gemeentefonds wordt genomen. Deze uitname zal later weer worden aangevuld.

Overige mutaties

Dit betreft o.a. uitnames als gevolg van een andere financiering (niet meer via het gemeentefonds) en t.b.v. het opzetten van een kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
drs. W.J. Sleddering

de burgemeester,
mr. B.B. Schneiders